

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 28 Mayıs 2024

Sayı : 618

10/1421

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yıllara göre değişmekle birlikte Türkiye buğday üretimi senelik yaklaşık-ortalama 20 milyon ton civarındadır. 2004 yılında Türkiye'de 93 milyon dekada üretilen buğdayın miktarı, son yıllarda 70 milyon dekara kadar düşmüştür. Yani 23 milyon dekar buğday ekim alanı azalmıştır. Bu durum; Üreticinin yeterince desteklenmemesi, ürünlerin para etmemesi, teşvik edici ve özendirici adımların atılmaması gibi çok sayıda nedenle açıklanabilir. Tüm AKP iktidarları döneminde 90 milyon ton civarında buğday ithalatı yapılarak, 25 milyar dolardan fazla para yabancı ülkelerin çiftçilerine aktarılmıştır. İktidarın, Tarım Bakanlığı ve bir zamanlar, 'Çiftçinin kara gün dostu' olmasıyla övündüğümüz Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) buğdayda yaşanan vahim tabloyla ilgili sorumluluğu büyüktür. Güney illerinde hasat neredeyse bitti, İç Anadolu ve Güneydoğu'da hasat başlamak üzere ama hala ortada açıklanan taban alım fiyatı yoktur. TMO'nun çok hızlı biçimde kilogram maliyeti 11 lirayı bulan buğdayda alım fiyatını 15 lira olarak açıklaması gerekiyor. Asli görevinden uzaklaşarak sadece ithalat yapmakla meşgul olan TMO'nun buğday alımıyla alakalı geçen yıl yaşanan randevu krizlerine, yetersiz depolara, çiftçilerin yaşadığı sorunlara çözüm üretmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, özelde buğday üreticilerinin ve genelde ülke tarımı ile çiftçilerimizin sorunlarının tam anlamıyla ve bütün yönleriyle tespit edilmesi, çözüm adına gerekli önlemlerin alınması için Meclis Araştırması açılması amaçlanmıştır. 27.05.2024

Ömer Fethi Güner
Adana

Ayhan BARUT
Adana Milletvekili

Özgür Ceylan
Bursa

Gamze TAŞCIER
Antalya

Seyit Torun Çınar
Ordu

Orhan Barut
Bursa

Orhan Barut
Bursa

Yılmaz
İzmir

Nail Ciler
Kocaeli

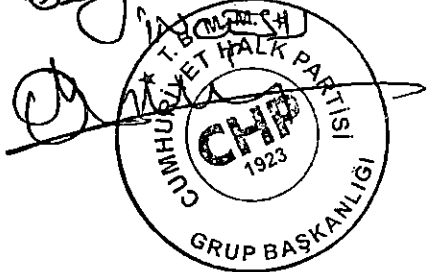
Hayri ÖZTÜRK
Bursa

Özgen Özcan
Muğla

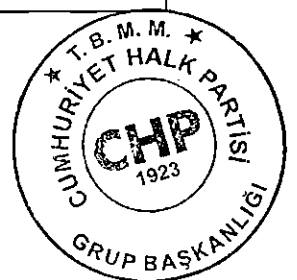
Özgür Erdem
İstanbul

U. J.
Utku Gökör
Eskişehir

Burhaneddin Bulut
Adana

6.18..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

[illegible]

GEREKÇE;

Yıllara göre değişmekle birlikte Türkiye buğday üretimi senelik yaklaşık-ortalama 20 milyon ton civarındadır. Kuraklık, mevsim koşulları, iklim değişiklikleri, aşırı yağış, don, dolu, sel ve fırtına gibi afetler de toplam üretim miktarına etki etmektedir. Ayrıca çiftçilerin kullandığı veya kullanmadığı gübre ve zirai ilaç gibi etkenlere, sulama ve bakım gibi kriterlere göre rekolte miktarı değişmektedir. 2004 yılında Türkiye'de 93 milyon dekada üretilen buğdayın miktarı, son yıllarda 70 milyon dekara kadar düşmüştür. Yani 23 milyon dekar buğday ekim alanı azalmıştır. Bu durum; Üreticinin yeterince desteklenmemesi, ürünlerin para etmemesi, teşvik edici ve özendirici adımların atılmaması gibi çok sayıda nedenle açıklanabilir. 2002 yılında AKP iktidara geldiğinde, buğday ithalatı için 150 milyon dolar ödeniyordu, sadece geçen yıl 10 milyon ton buğday ithalatına 2.5 milyar dolar ödeme yapıldı. Toplamda ise 22 yıllık AKP iktidarı döneminde 90 milyon ton civarında buğday ithalatı yapılarak, 25 milyar dolardan fazla para yabancı ülkelerin çiftçilerine aktarılmıştır. Bu gerçeklikten hareketle, yerli ve milli olan üreticiye destek verilmesi kaçınılmaz olduğu ortadadır.

Öte yandan, AKP iktidarı, Tarım Bakanlığı ve bir zamanlar, 'Çiftçinin kara gün dostu' olmasıyla övündüğümüz Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) buğdayda yaşanan vahim tabloyla ilgili sorumluluğu büyüktür. Güney illerinde hasat neredeyse bitti, iç Anadolu ve Güneydoğu'da hasat başlamak üzere ama hala ortada açıklanan taban alım fiyatı yoktur. TMO'nun çok hızlı biçimde kilogram maliyeti 11 lirayı bulan buğdayda alım fiyatını 15 lira olarak açıklaması gerekiyor. Eğer Toprak Mahsulleri Ofisi, iyi gün dostu olmaktan vazgeçmelidir. Eğer gerçekten çiftçinin kara gün dostuysa, buğdayda taban fiyatını niye açıklamadığını izah etmelidir. Buğdayda 15 liralık taban alım fiyatının yanı sıra, artan maliyetlere ve fahiş zamlara oranla yıllardır yerinde sayan 1 liralık destekleme tutarı en az 3 liraya çıkarılmalıdır. Üstelik asli görevinden uzaklaşarak sadece ithalat yapmakla meşgul olan TMO'nun geçen yıl yaşanan randevu krizlerine, yetersiz depolara, çiftçilerin yaşadığı sorunlara çözüm üretmesi gerekmektedir. "2023 hasat döneminde 13 milyon tonun üzerinde ürün aldık" diyerek eleştirilerden kaçınan TMO'nun ve Bakanlığın çiftçinin feryadını duymazdan ve çektiği çileyi görmezden gelmesi kabul edilemez.

Tarımın tüm kısımlarında olduğu gibi buğdayda da ithalata değil üretime ve üreticiye yeterli destek sunulmasını talep ediyoruz. Tarımsal üretim planlaması yapılarak, tarımsal desteklerin yeterli seviyeye getirilmesi, sezon öncesinde peşin ve nakit olarak ödenmesini istiyoruz. Bu yapılmadığı takdirde çiftçinin üretimden kopuşu engellenemez. Ulusal egemenlik kadar önemli olan gıda egemenliği için, gıda krizlerini önlemek adına buğdayla ilgili tüm sorunların, tarım ve çiftçilerin problemlerinin tüm yönleriyle ortaya konulması gerekmektedir. Sonuç olarak buğdayda çiftçinin emeğinin heba edilmemesini sağlanmalıdır. Gübre ve mazot gibi temel üretim girdilerindeki fahiş artış durdurulmalı, zamların geri çekilmesi, vergilerin düşürülmesi, çiftçi borçlarının faizsiz ertelenmesi için hızlıca adım atılmalıdır. Bu bağlamda, özelde buğday üreticilerinin ve genelde ülke tarımı ile çiftçilerimizin sorunlarının tam anlamıyla ve bütün yönleriyle tespit edilmesi, çözüm adına gerekli önlemlerin alınması için Meclis Araştırması açılması amaçlanmıştır.

